

1. az dā hīnā m rōt. fō. gəl xi. n dān hēbā zō
skriē
2. mēnā hamāru: ēt is dā blumā gvan gita
3. tērgawō. zax spināz alē. n - nōx mar mēto
māfina
4. spō. jōn iz a kō: ē wā: zōk
5. urp da skīp kēr: gāzā vārskēmolt brui: t
6. dā timāzman hē. nā splāntōr i r n zōm
vījōr
7. dā skītpōr lāktō zōn lēpān a. f
8. in dā fabrik is nīkō tō xi. n
9. kumdr ga hī: r mō kī. ntjō kum
10. kast^o lē: n tap. ū. s fī: r g^o lō. zōm bi: r
// kap^o tji. s // [pint] en [m pintjō bi: r]
vroeger gebr., nu niet meer.
11. brēndūns fī: r pū. nt mōrāls // kī. r. ūsā //
12. zā hēbā mē fē: vā dūi lītāz wē: n
ū. t xādzuŋkō
13. hēi wurmā slū. ē mē nā klēp^o l
14. kēp sōnō kni gāxi. n - of: i k bēnō zōnō
kni wē. zā kī. r kī
15. xastōlō. vānt wōrt nī fō. l mēre gāvi: r
16. i k bē. n blē. ē dāk mē hīk nī bē. n mē. g^o gvan
17. i k hēbāt nī gāds. n hō. r vū. nt
18. wī hē. gāt xādōn - dān di: ē di dūz vŋkō. m^o t
19. m spī. n - spināwep - nā stāfōr
20. pēt (mannen) - mātō (v. vrouwen) - skriē emō -
bōnā^u wōt - m wā: i - m lē. xwā: i - mām
bīmt - bīmdā : moerassig weiland - nō
pādāstū. l - m hē. x - nā kīk fōr - nō
zō. mōrvō. gəl
21. di. a kēl - of lāmlyl (arch) māktō dā hīl
wēzōlt sōntfōr. xō
22. i kōalū kīv. lējīs xē. vā - of kīv. lō gē. vā
23. ēnōlā. nt lūōt fō. l a. ^u w skē. p a. vbrē. kī
24. hā. i r o. t dōr nōn ū. nt xōbē. tō
25. gēf mē. t wī. ē brā. jō - of brū. stīn - brē. jōr -
dā brē. stō di dōr zē. n
26. dē. of: dā stānt bē. lt stē. ē nīmār
27. diō mēns hī. n lē. vā zānō grūt. tōn hī. r -
of: zānō zē. kō mēns
28. lūyōfōr is nī indān hī. mōl gālīvā
29. dā skō. l kē. i n dōr zē. n mīdā mē. l. stōr
nōr dā zī. r gōwīst
30. i kōnī kumō iz dāklv: ēr bē. n
31. dā bī. r stō dūŋkō gā. r lē. i n zū. t mī. r. d slurbōr -
of: slurbōr
32. hē. i kōnī gōn wēzōkō hē. i hē. kē. d lē. i n -
of hē. i kī. gād in zōŋ kē. l
33. stēkt iz mō stē. l in di. m bēsōm
34. nē. i^o - of nē. mēto hē. gōls wō. r t nīmār
gōspō. lt // sptōr ŷ. s = op zijn - s spreken //
35. hē: i k hēb al t wī. r. kī. rōs 'nō. u - of
nō. u^u gōrūt pō
36. di pē: r is nī zē. i p - dōr zīt nūg m wītō
pīt in
37. zā zē. n wēg nō t fā. lt
38. zā hē. tōm ŷ. rōt - zōŋ gārēt hē. lōpō s p mō. kō
39. hēi zālēt nōr. i t wē. i d brēŋr
40. zā is tō hē. lōfō fān dōr rūmō k wē. i t
// Erp zegt hij voor vr. //
41. dē. ē mē. i ns mūt sō. n wē. i v (arch.) - of vō. ^u w
bōskērōmō
42. in dā skēldō z wē. mō is xōrvō. t lōk
43. hē. i jō vō. l prē. ē tō l m dā hē. i xū^o stē. r. zōk is
44. wē. i mēnsō mūtō dōr dā hē. lōfō fān hē. i
xōŋ gē. i dā. n dōr hē. lōfō
45. hē. l. ē pōtā bēt iz vō. lē. xō
46. ū. n xō mēts. i dōr diō is vō. vōt āz nōm
bē: r (het mannetjesvarken is ook [anām
bē: r]) - of āz a vā: zōkō
47. zā dūn wī twēr. i t stō hān sprīŋō
// wetenschap //
48. dām b^u m k wī. r. ē kōr zā. l dām b^u m i n tō
49. dū ŷō(r) stō vān stōr is tū. w. - of dē. xō
// a. fōr = achter //

50. t begjnta loe. ja vyar dy^osta mit^s //st
 klⁱpt (5 min. v^oor de mis) // - da l^e.sta 'mis-
 tlof - da vesp^ors
 51. am b^etspraⁱ - kⁱkforsondræk - or. ^utspraj^s-
 bre. jar m^o. k^o - gru^otar m^o. k^o - of or. ^ut bre. j^o-
 mæx^d br^e: k^o - nam lust^oram sm^e: r^o
 52. da weif he. tar hvⁱ:z luts sn^e. j^o
 53. x^on v^otar he. tam z^es j^oz n^or da
 sko. l^or. ^ota gu^o. n^o
 54. ik heb^odam afx^ors. j^o y^om x^ov l^ou^o: ^ot
 nev^on ^ot w^oa^otar t^o gu^o. n^o
 55. v^o.el m^o: n^o z^er. ⁱnd^oz ni fl^om^oz in
 dⁱz^o stre. k - of in d^e.s k^o.nt^o
 56. ^onan aⁱ:r^oda p^ovt - of aⁱ:r^oda p^ovt^o is ni
 fl^ol wæ^ort
 57. da 10. v^oskult ste. b^edan ^o.v^o // k^o.l^or
 p^ovt : no^og van gehoord als inmaakpotten,
maar bij de zegslieden niet gebruikelijk -
wel: ste
 58. in mart is^ot n^ox t^o k^o. ^um t^o k^oets^o-
 of k^ots^o // k^ots^oambal // (kinderspel)
 59. di k^o.r^os x^eft^on h^er l^odar (zeldz) - sk^o.n
 l^ex^ot w^o n^o
 60. h^oit^ork ^ot part v^on x^ona st^oar^ot
 61. g^oli k^ows. md als j^o.^or hⁱ:z n^oda k^o.r^omis
 62. d^o p^ov. ^otar xⁱr^on da v^o.n^oz lⁱv^on i^or
 v^ol m^ovt is
 63. g^o x^o.xt m^owel - m^or g^o xⁱnt nⁱk^o
 t^o g^o m^e.
 64. d^o x^ow^ol^ow^o z^ol^o g^o. ^uw^or t^ox^ok^oms
 65. g^oda vand^o.x nⁱmet k^ov^o:t sp^o.l^o
 66. ^e.t^ox^ovk x^o.r^o k^e.s
 67. x^ona m^o.tar is k^op^ot - h^e.le. in st^ork^o-
 h^e.j^os f^o.st x^ov^oz^o (met kar in slik)
 68. bⁱx^ona w^oram^on d^ox^ow^ost - ^on t^ox^ona
 x^o.x^otan v^ov^ont // ^on x^o.ft^o p^e.^or = een
peer die m^ow^o is // x^o.ft^o ook voor iets dat
zacht gekookt is //

69. da j^onk^o l^opt v^op bl^o.^ota v^o.t^o - of
 b^oz^ovuts
 70. d^or iz ^on sk^o.t in di kan
 71. ik w^or. ^odad^om l^ou^oj^om^o b^oiv b^oux^ot
 72. ik h^e p^e. ⁱn v^om^on h^o.r^ot
 73. i kan m^e. xⁱn v^or k^er^oda m^ens^on u^em^og^o.v^on
 // d^or ^on ^or^oxt w^ork^o.^ot - d^ow^ork^o.^ot =
overrechtse mens // d^or sp^okt alt^ote. g^on ^ot y^o:z in //
 74. na tsk^oft^o.t sp^omw^o t^oart f^or^oda
 n^e.^o k^o.r^o
 75. ik h^e m^e.t^o k^or. ^ots - da h^ok f^or da
 mid^ogal
 76. d^o z^o.^on van d^o k^oni^og iz ^or^ok s^old^ov^o: ^ot
 x^ow^ost
 77. w^ota g^ona r^o. ⁱm^okar w^or. ^ona - na sp^on b^o.x
 78. di w^or. ^oz^o h^eb^o l^on d^o.r^os
 79. ik x^ol^o.^or^o v^or - of ik x^oly^o.^or^o v^or g^on
 w^oo:rt af - of nⁱk^os af
 80. ^ot kⁱ.nt^o w^oz d^or. ^ot f^or d^ors^ot h^on
 k^ona^o - of k^ost^on d^or w^op^o
 81. z^en ut. r^o ^on x^on ut. g^o l^or. ^op^o
 82. h^o.r d^osk^on is mⁱn m^o.nt^o n^ot b^os
 x^og^o.v^on v^om b^oum bⁱx^oms t^o p^ol^okr
 83. d^or iz ^on sp^oft^o.t f^on di lⁱ.d^or - of l^ej^or (1)
 84. h^e.^oz^o z^en k^e.^ol ^o.p^o - h^e.^o k^ow^okt^o-
 of sk^ow^oda h^or^ot^o
 85. d^o m^e.ns^o x^o.xt nⁱk^os ^o.nd^ors as x^o.l^o.t^o
^on g^o.t
 86. h^ona m^o.nt iz d^ork^o.x f^ondan d^o.^ost
 87. d^or w^ox l^oyp^ot k^oum - t^ox^ona^on y^om w^oeg
 d^or l^o.^ost - of t^os w^or. ^ot y^om d^or. l^o.^os
 88. i k^o.xt f^or d^on k^o.na ^on t^oru^om^ol^okr
 89. d^o g^o.t^oamb^ork is x^ost^oz^ov^o of k^op^ot
 x^og^o.v^on u^emdat^o j^on k^o.r^ost ^op^ox^ost^okt h^o
 90. xⁱ l^or. k^o w^oas k^or^ot m^or^o t^ox^o.t
 91. in d^o sk^o.j^o is ^ot ^ot b^est f^on a. l
 92. di. ^o sk^otar m^ot x^o.t k^ona m^ork^o

93. dykt is no mēnan hu.t
 94. ik we.t ni wɔ.ɾə kēmut xʊən xy.kə
 95. nə kɔɾ˥wə kə. lɔər is xʊ.t fɔɾ t biː
 96. ik muɾ ɔsəmbʌ.tɾɪ.ŋkən uɔm stə.ɾkər tə
 wəɔɔ
 97. ik mut y.ɔɾɪst st fujər in də stəl kɾe.jə
 98. məm bɾy.ɔɾ was myɾːx
 99. də 'ɾumbʌːɾ(1) ɔf ɾumbʌːɾ(2) mək t nə
 ɡruɾ.ɔtə ɾv̌.ndə
 100. də mʌlək ɪz dʌn æn ɾuːɾ - styːɾɪt əm
 ɔɾ mɛ tɔɾɪx
 101. wə xɔɔn diːɔ pʌt˥ dɪx˥ kʌmə mɔ̌.kə - ɪn ən
 yːɾ
 102. ɔɾ vɛlt nɪɾkɪs ɔp hʌm tə xegə - hɛɾ˥ɪs nɔɾ.˥w -
 nat.jəɾ əf wɛɾ˥kə = secur afwerken - ook
 səkɪːɾ wæ.ɛ˥k
 103. hɛ kʌmp˥(b) nɔɾ.ɪt əmənɪtə lʌːɔt
 104. ɪn ita.ɫjə xɛːm bæ.ɾə ɡɪə di vɪːɾ
 spɔv.˥wə (ook andere lett.)
 105. dʌɾvɔdə dər ɔp tə dɔ.˥wə
 106. tə bɔ.m hɛbɔɾən stʌk fəndə bɾɪxəv̌.ɾə
 107. ɡə mut v̌.nɪs fə.tən ɪs kʌmə kɪ.kɾ
 108. hʌːɪs fən lɔ.və ɡəkʌmə mɪnə ɡufjəm
 bœ.l ɡæ.lt
 109. di dɔɪːɾ is fən bɪ.kəv̌.˥t xəmɪ.v̌.kt
 110. ɔ ɡətrɔ.˥wt wɛːf mut kʌnə nɔ.jə
 111. ik hɛp hiːɾ ɡrasv̌.ɔt xəxəːɔt - mɔɾ twas
 xɪŋ ɡɪ.ɪ.ɔ xʊ.ɔt
 112. də(m) bɛɔ.wəɾ xɪ.ɔ dət nɔx tə dyːɾɪs
 ɡɔm tə bɔɾ.wə
 113. bʌ.kə - ɪk bʌ.k - ɡɛ bʌ.kt - hɛɾ˥ bɛkt -
 bɛkt hɛ - ɔf bɛkti - wɛli bʌkə - ɪk bɪ.k -
 hɛːbɪ.k - wɛli bɪ.kə - ɡɛli bʌktə - ɔf bɪ.kt -
 wɛli hɛn ɡɪəbʌkə
 114. biːjə - ɪk biː - ɡɛ biːt - hɛɾ˥ bɪːt - wɛli
 biːjə - biːjə wɛːf - ɪk bɔɾ.ɪ - ɪk hɛ ɡɪə bɔɾ.jə -
 bɔɾ.jə xɛli ʊɾk

115. tɪxə klʌn mɔɾə fɛːn
 116. ɡə kʌnt hi.ɾ ʌ.ɾ˥ kɾɛː ɡən ɔp tə mɔɾɪt
 117. hɛɾ˥jə ɡɪxɪt - dɪtɪ ɔm mɔɾɪt dɛː.ŋkə
 118. tɪɾskə xɪn də hɛɾ˥ ɡɔlɔːk hʌ
 119. tɔɾ wə.ɾə vɛːf pɾɛːxɾ
 120. v̌ndər diːn ʌːk lɪ ɡɪ ɪ ɔf l ɪkəls
 121. twɔv̌tər xəl ɡɪɔɾ.˥w vɔɾt (= voortaan) kɔ.˥kə -
 ɔf xəl dʌːl kɔ.˥kə - t kɔ.kt ɔl
 122. ɔt kɔ.ɪ ɪs nɔxɾiː.ɾ - tɪs nɔx mɔɾ kɾak
 xəməɾ˥t
 123. — mʌɾ.kəɾə mɪnən dɔɪ.jəɾ vən ənd˥ː
 // ɪɪ.˥s //
 124. də bʌmkə də səl dər slæ.ɪ kɔp nə ɡru.jə -
 ɔf wʌ.ɪɪ
 125. də pɔstɔwəɾ (1) ɛ. ɡɪ.ɪ.jə wɛːn - ɔf də
 pɔstɔwəɾ (2) ɛ. ɡɪ.ɪ.jə wɛːn
 126. v̌.nɪ ʌ.˥w hɔ.˥x ɪz ʌ.f xəbrʌnt
 127. də rɔ.mə spɪːstst ɔɛt də ʌ.ɾ˥ vən də kʌ.
 128. də kɔɛ.stər lɛːt // kɾɔɾ.˥wə // ɔ kɾɔɾ.˥s //
 129. də bɔɪɾɪs fən də kɾɔɛ.ɪ ɡɪ xɛtə dɔɪ.ɾ v̌ndərɔt
 xəwɪx̌t // bœ.ɪ ɡɪə //
 130. də twiːɔ mʌfə kʌmə nʌ bʌ.˥wtə
 131. xə hɛbən əm bɔnt ɪm blɔw ɡɪslɔ ɡɪ
 132. də ɪɪ.˥x ɪs wə skɪv̌.˥l // flɔ.˥w //
 133. də ɪnɔ.˥w lɪdɪk
 134. tɪxən ɪ˥wəxəːt xəɪɛɾ.jə (1) - ɔt ɪxən ɔ˥w
 ɡɪɪɛɾ.jə (2) dʌkʌ ɡəxɪn hɛɪ
 135. nɪ˥w pɔɾ.ɔt wɔɾt nɔw ɪn ɔtɪŋ (geheel en al)
 nɛːɔ stət
 136. dʌɾ.ɾ - ɪ ɡ dʌ.t - ɡɛ dʌ ɡɔt - hɛɾ˥ dy.ɡɔt -
 wɛli dʌ.ɪnt - ɡɪli dʌ ɡɔt - xɛː dʌnt - ɪ ɡ dɛ.ɪnt -
 ɡɛː dɛ.ɪnt - hɛɾ˥ dɛ.ɪnt - wɛ dɛ.ɪn˥nɔt - ɡɪli
 dɛ.ɪnɔt - xɛli dɛ.ɪn˥nɔt - dɛ.ɪn ɪk tə - dɛ.ɪnɪ ɪt
 mɔɾɾ - dɛ.ɪnɔ xɪli ɪt mʌɪɾ
 137. dɔɪ.ɾə - dɔɪ.ɾjə pɪnə kə (japometje) - dɔɪ.ɾfɪnt -
 də sɪldʌːɔtə
 138. dɔɾɪsə - hɛː dɔɾɪst - hɛː dɔ.ɾstə - hɛː hɛɪ ɡɪə dɔɪ.ɾst

139. *be.'na - ik be.'n - ge.' be.'nt - he.' be.'nt -
wel be.'na - geli be.'nt - ze.' be.'na -
be.'nti - b.'nt he.' - ik he g.' b.'nt*

140. Locale Landmaten: nam bij. *ndat* = *ha* -
een boer koopt een perceel, loopt om te meten. -
5 lq. p'sa = 1/6 ha.

141. Locale Waternamen: *da v.' - da k'ns:al -
dam 'bi:sklu:st*

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is *vaxəl*

De inwoners heten *vaxəlsə mē.'nsə*

Hun bijnaam is *vaxəlsə kaləvər* of *kry. skəs* - *mō' lək* in *da ke.təl - bō:* (scheldroep v. vroeger) - hier bekend voor andere plaatsen uit de omgeving: *æt'psə be:rs - y:sa ka.jəskē.tərs -* I. r'st's: "vərs (oovervaars) - *skē.'ndəlsə hup.bēls - se.'tərsə zē.'gərs - d'ntərsə lūr.kə*

Stantal inwoners op 1 jan. 1951: 10.000

Geaaltoestand. Voornaamste wijken: *ham ε' ha. vält - hq. vält - stat* (niet het centrum) - *t'fen - da le:st - tdr.'s kō.'t - bō. kala:z - midag'or:l - dan d. māt:t* (kleiner gehucht) - *da dri. hō.'s* (id.); verschillen: zie teksten (1) en (2) - (1) *ha. vält* spreekt meer naar het Dbergs tō, hoewel (2) ook dicht bij Dberp is geboren, en er niet naar spreekt - verder: [*da hā:'*] zegt bv. 2 *pēr:t*, (2) zegt *pār:t* - algemeen Veggels, behalve enkele autochtonen. Scholen: kweekschool, 2 kloosterscholen, 1 huishoudschool en 2 lagere scholen, 1 lagere landbouwschool, 1 H.B.S., 1 ambachtschool. Er wordt overwegend aan landbouw gedaan (150-160 boeren), ook de laatste tijd fabrieken: melkfabriek, condensfabriek, Alwekō (voertuigen), sokkenfabriek, kunstmestfabriek, C.H.V. (Coöperatieve Handelsvereniging, v. Boerenbond) - draadfabriek.

Er zijn ± 10 arbeiders voor één boer; veel arbeiders gaan naar Eindhoven, Philips, Volko-Vliegveld, enz.

Zegslieden: 1. Adrianus Vonn den Zillart; 72 j.; geb. te Veghel; rustend landbouwer; heeft steeds hier verbleven; V. en M. van Veghel; spreekt steeds Veggels.

2. Antonius Van der Steen; 74 j.; geb. te Veghel; rustend landbouwer; heeft steeds hier verbleven; V. en M. van Veghel; spreekt steeds Veggels.